

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. ....

(นายวิเชียร ศรีสุต กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 11,779 คน เป็นผู้เสนอ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย	1-1
1. ชื่อร่างกฎหมาย	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย	1-2
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย	2-2
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย	2-2
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-3
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-5
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-7
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย	3-3
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-3
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-3
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-3
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-4
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-4
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-5
9. บทกำหนดโทษ	3-5
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... (นายวิเชียร ศรีสุต กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 11,779 คน เป็นผู้เสนอ) โดยมีหลักการและเหตุผล เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยกัญชา กัญชง ม่าง เนื่องจากพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 บัญญัติให้กัญชา กัญชง ไม่เป็นยาเสพติดให้โทษอีกต่อไป แต่ยังขาดพระราชบัญญัติว่าด้วยกัญชา กัญชง เพื่อควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นการบัญญัติกฎหมาย เพื่อควบคุมป้องกันการใช้กัญชา กัญชงและสารสกัดไปใช้ในทางที่ผิด จึงมีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เพื่อกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ให้นำกัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดทางด้านการแพทย์ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เภสัชกรรม การนวดไทย การผดุงครรภ์ สัตวแพทย์ การเลี้ยงสัตว์ หมอพื้นบ้าน การท่องเที่ยว สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน วิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรม แปรรูป ผลิตภัณฑ์ ตลอดถึงการสร้างองค์ความรู้ บูรณาการร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน ทั้งส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สกัด จำหน่าย แปรรูป และกำหนดให้มี มาตรการทางกฎหมาย ควบคุมการนำกัญชา กัญชง และสารสกัด ไปใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเด็กและ เยาวชน สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งควบคุม ดูแล คุ้มครอง สถานที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น วัดและสถานปฏิบัติพิธีทาง ศาสนา หอพัก สถานศึกษา มหาวิทยาลัย สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก ในขณะเดียวกัน ก็ปรากฏว่าที่ผ่านมา มีการนำรวมเอาพืชท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีลักษณะคล้ายกันกับกัญชา กัญชง คือ พืชม่าง รวมเข้าด้วยกันโดยไม่ได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์และความเป็นมา ตลอดจนความผูกพัน ของพืชม่างกับระบบวิถีชีวิตตามประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อมีการปลดล็อกกัญชา กัญชง และเพื่อเป็นการส่งเสริม และคุ้มครองพืชท้องถิ่นอื่นที่เคยถูก นำรวมเป็นกัญชา กัญชง ซึ่งเป็นการปลูกเพื่อเอาเส้นใยมาทำเป็นเส้นด้ายผลิตเสื้อผ้า และใช้ประโยชน์ ในการดำรงชีพเท่านั้น แต่มิได้ถูกใช้ในการเอาสารสกัดแต่อย่างใด ให้คงมีอยู่คู่กับวิถีชีวิตของท้องถิ่น ตลอดไป ดังนั้น การตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อมีผลบังคับใช้นำไปสู่ภาคปฏิบัติ หน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง สร้างองค์ความรู้ ฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างเศรษฐกิจการเกษตรในวงกว้าง

สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศน์มีความยั่งยืนแบบครบวงจร สร้างฐานรายได้ให้เกษตรกรอยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข สร้างความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการพื้นฐาน โดยรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการรับฟังความคิดเห็นจากร่างพระราชบัญญัตินี้ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ให้เหตุผลว่า การกำหนดนิยามของถ้อยคำต่างๆ ไม่มีความชัดเจน อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าลักษณะใดอยู่ภายใต้บังคับตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ลักษณะใดอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายยาเสพติด และบทนิยามคำว่า “ม่าง” อาจมีความซ้ำซ้อนกับลักษณะของพืชกัญชาที่มีการใช้ประโยชน์จากเส้นใยเช่นเดียวกัน รวมทั้งมีข้อกังวลอื่นๆ อีกด้วย อาทิ การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากกัญชาในครัวเรือน จะเป็นการใช้โดยสะดวกและง่ายเกินไป ซึ่งมักพบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เพื่อการแพทย์หรือการรักษา โดยพบได้จากการศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมของผู้ใช้กัญชาและสารเสพติด รวมทั้ง การศึกษาเรื่องการเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้ การเข้าถึงกัญชาและสารเสพติดชนิดอื่น และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสใช้กัญชากัญชงได้โดยง่าย เช่น การศึกษาเรื่องการเข้าถึง ความรู้และทัศนคติต่อกัญชาในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและเยาวชน จะเป็นปัญหาสังคมในอนาคต เช่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาความปลอดภัยในการขับขีรถยนต์รถจักรยานยนต์ ส่งผลต่อความปลอดภัยทางถนน และขยายเป็นปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากชุมชนยังไม่มีความพร้อมหรือไม่สามารถควบคุมการใช้ประโยชน์จากกัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อ้างอิงการศึกษาวิจัยด้านพัฒนารูปแบบชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด) จะยิ่งซ้ำเติมปัญหาทางสังคมและความรุนแรงในครอบครัวได้ เป็นต้น สำหรับประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับนั้น ทำให้มีกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันการใช้กัญชา กัญชง ม่าง ไปในทางที่ผิด รวมทั้งมีมาตรการกำกับดูแลการผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย หรือมีไว้ในครอบครอง การสกัด แปรรูป และโฆษณา กัญชา กัญชง ม่าง และมีการส่งเสริม สนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน

ในสังคม ส่วนผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เป็นการสร้างรายได้ สร้างเศรษฐกิจ การเกษตรในวงกว้าง สร้างฐานรายได้ให้เกษตรกรอยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข ทั้งเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศน์มีความยั่งยืนแบบครบวงจร และเป็นการสร้างความเข้มแข็งทาง ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งนี้ ได้มีข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

สำหรับประเด็นผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) พบว่า ไม่มีถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) แต่อย่างไรก็ดี เนื่องจากมีกลไกป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่เหมาะสม

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย

1. ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. ....

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยกัญชา กัญชง ม่าง

2.2 เหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 บัญญัติให้กัญชา กัญชง ไม่เป็นยาเสพติดให้โทษอีกต่อไป แต่ยังคงพระราชบัญญัติว่าด้วยกัญชา กัญชง เพื่อควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันการใช้ กัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ในทางที่ผิด จึงมีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เพื่อกำหนดให้มีมาตรการ ส่งเสริม สนับสนุน ให้นำกัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านการแพทย์ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เภสัชกรรม การนวดไทย การผดุงครรภ์ สัตวแพทย์ การเลี้ยงสัตว์ หมอพื้นบ้าน การท่องเที่ยว สถานประกอบการ เพื่อสุขภาพ และการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน วิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรม แปรรูป ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการ สร้างองค์ความรู้ บูรณาการร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน ทั้งส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สกัด จำหน่าย แปรรูป และกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมาย ควบคุมการนำกัญชา กัญชง และสารสกัด ไปใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งควบคุม ดูแล คุ้มครองสถานที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น วัดและสถานปฏิบัติพิธีทาง ศาสนา หอพัก สถานศึกษา มหาวิทยาลัย สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก ในขณะเดียวกัน ก็ปรากฏว่า ที่ผ่านมามีการนำบรวมน้ำมันพืชท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีลักษณะคล้ายกันกับกัญชา กัญชง คือ พืชมากรวมเข้าด้วยกันโดยไม่ได้นำถึงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์และความเป็นมา ตลอดจนความผูกพันของ พืชมากรับระบบวิถีชีวิตตามประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นมรดก ทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อมีการ ปลดล็อคกัญชา กัญชง และเพื่อเป็นการส่งเสริม และคุ้มครองพืชท้องถิ่นที่เคยถูกนำบรวมน้ำมันเป็นกัญชา กัญชง

ซึ่งเป็นการปลูกเพื่อเอาเส้นใยมาทำเป็นเส้นด้ายผลิตเสื้อผ้า และใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพเท่านั้น แต่มิได้ถูกใช้ในการเอาสารสกัดแต่อย่างใด ให้คงมีอยู่คู่กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นตลอดไป ดังนั้น การตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อมีผลบังคับใช้นำไปสู่ภาคปฏิบัติ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง สร้างองค์ความรู้ ฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างเศรษฐกิจการเกษตรในวงกว้าง สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศน์มีความยั่งยืนแบบครบวงจร สร้างฐานรายได้ให้เกษตรกรอยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข สร้างความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย

☐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☒ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายวิเชียร ศรีสุด กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

จำนวน 11,779 คน เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัตินี้เสนอเพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยกัญชา กัญชง ม่าง เนื่องจากพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 บัญญัติให้กัญชา กัญชง ไม่เป็นยาเสพติดให้โทษอีกต่อไป แต่ยังคงพระราชบัญญัติว่าด้วยกัญชา กัญชง เพื่อควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันการใช้กัญชา กัญชงและสารสกัดไปใช้ในทางที่ผิด จึงมีการตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น เพื่อกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ให้นำกัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านการแพทย์ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เกษษกรรม การนวดไทย การผดุงครรภ์ สัตวแพทย์ การเลี้ยงสัตว์ หมอพื้นบ้าน การท่องเที่ยว สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน วิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรม แปรรูป ผลิตภัณฑ์ ตลอดถึงการสร้างองค์ความรู้ บูรณาการร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน ทั้งส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สกัด จำหน่าย แปรรูป และกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมาย ควบคุมการนำกัญชา กัญชง และสารสกัด ไปใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งควบคุม ดูแลคุ้มครองสถานที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น วัดและสถานปฏิบัติพิธีทาง ศาสนา หอพัก สถานศึกษา มหาวิทยาลัย สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก ในขณะเดียวกัน ก็ปรากฏว่าที่ผ่านมา มีการนำใบชาหรือพืชท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีลักษณะคล้ายกันกับกัญชา กัญชง คือ พืชมากรวมเข้าด้วยกันโดยไม่ได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์และความเป็นมา ตลอดจนความผูกพันของพืชมากรับระบบวิถีชีวิตตามประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อมีการปลดล็อกกัญชา กัญชง และเพื่อเป็นการส่งเสริม และคุ้มครองพืชท้องถิ่นที่เคยถูกนับรวมเป็นกัญชา กัญชง ซึ่งเป็นการปลูกเพื่อเอาเส้นใยมาทำเป็นเส้นด้ายผลิตเสื้อผ้า และใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพเท่านั้น แต่ไม่ได้ถูกใช้ในการเอาสารสกัดแต่อย่างใด ให้คงมีอยู่คู่กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นตลอดไป ดังนั้น การตราพระราชบัญญัตินี้ เมื่อมีผลบังคับใช้นำไปสู่ภาคปฏิบัติ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง สร้างองค์ความรู้ ฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างเศรษฐกิจการเกษตรในวงกว้าง สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศน์มีความยั่งยืนแบบครบวงจร สร้างฐานรายได้ให้เกษตรกรอยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข สร้างความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น

สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ การกำหนดให้มีการขออนุญาตและอนุญาตแก่ผู้ประสงค์จะผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด การขออนุญาตเพาะปลูกกัญชา กัญชง การจัดแจ้งและการรับแจ้ง การใช้ประโยชน์จากกัญชา กัญชงในครัวเรือน และการกำหนดกระบวนการพิจารณาอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต หรือใบรับจัดแจ้ง การกำหนดการโฆษณา การกำหนดบทบาทหน้าที่ของพนักงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการกำหนดการอุทธรณ์กรณีผู้อนุญาตหรือผู้รับจัดแจ้งไม่ออกใบอนุญาต ใบรับจัดแจ้ง หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต หรือใบรับจัดแจ้ง และกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ การกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคล ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคกัญชา ยาง หรือสารสกัด และการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด มาตรการคุ้มครองในสถานที่ ยานพาหนะ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นจากการใช้กัญชา ยางและสารสกัดกัญชา และบทกำหนดโทษ การกำหนดให้มีการส่งเสริมและคุ้มครองม่าง บทเฉพาะกาล และอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตและการอนุญาต

2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย

-ไม่มี-

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1 กระทรวงสาธารณสุข
- 1.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 1.3 คณะกรรมการอาหารและยา
- 1.4 สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1 กระทรวงมหาดไทย
- 2.2 กระทรวงอุตสาหกรรม
- 2.3 กระทรวงพาณิชย์
- 2.4 กระทรวงศึกษาธิการ
- 2.5 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2.6 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- 2.7 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

2.8 กรมแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก

2.9 กรมสุขภาพจิต

2.10 กรมอนามัย

2.11 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

2.12 แพทย์สภา

2.13 สภาแพทย์แผนไทย

2.14 สภาเภสัชกรรม

2.15 สมาคมสร้างสรรค์เกษตรกรไทย (สสท.)

2.16 ผู้ประกอบการกัญชา กัญชง อาทิ

2.16.1 สมาคมอุตสาหกรรมพืชกัญชงและกัญชา

2.16.2 สมาคมการค้าอุตสาหกรรมกัญชงแห่งประเทศไทย

2.16.3 สมาคมสหอุตสาหกรรมพืชกัญชงและกัญชา

เป็นต้น

2.17 วิสาหกิจชุมชน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน และ
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตร

2.18 สภาเกษตรกร

2.19 กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

2.19.1 สมาคมม้งแห่งประเทศไทย

2.19.2 ชมรมม้งแห่งประเทศไทย

2.19.3 สมาคมม้งกรุงเทพและเครือข่าย

เป็นต้น

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป

ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดบทนิยามในร่างพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศเกี่ยวกับกัญชา กัญชง และการกำหนดให้กัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุเสพติด หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เครื่องสำอางตามกฎหมายว่าด้วย

เครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดตามที่กฎหมายเพื่อการนั้น เฉพาะบัญญัติไว้ รวมถึงการนำเข้า การส่งออก การขาย การสกัด แปรรูป และการโฆษณา ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 มาตรา 64 มาตรา 65 และมาตรา 66 (ร่างมาตรา 4 ถึงร่างมาตรา 7)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่าง แห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสมาคมสมาคมสร้างสรรค์เกษตรกรไทย (สสท.) ผู้แทนผู้ประกอบการกัญชา กัญชง ผู้แทนวิสาหกิจชุมชน ผู้แทนสภาเกษตรกร และผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง รวมถึงการกำหนดหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการฯ (ร่างมาตรา 9 ถึงร่างมาตรา 21)

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีระบบการขออนุญาตและอนุญาต โดยกำหนดให้ผู้ประสงค์จะผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชงหรือสารสกัด ต้องได้รับอนุญาต จากผู้อนุญาต หรือการขออนุญาตเพาะปลูกกัญชา หรือกัญชง โดยให้แบ่งพื้นที่ตามขนาดหรือนับจำนวนต้น ที่ปลูก และการนำเข้าหรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัด โดยจะต้องได้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เฉพาะคราวในแต่ละครั้ง รวมถึงการกำหนดอายุของใบอนุญาต (ร่างมาตรา 22 ถึงมาตรา 30)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการจัดแจ้งและการรับแจ้ง การใช้ประโยชน์ จากกัญชา กัญชงในครัวเรือน (ร่างมาตรา 31 ถึงร่างมาตรา 37)

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาอนุญาต โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ บุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ประเมินตรวจสอบ และพิจารณา อนุญาต รวมถึงการกำหนดหน้าที่ของผู้อนุญาต กำหนดให้เงินค่าธรรมเนียมในอัตราค่าธรรมเนียม เงินเปรียบเทียบปรับ หรือเงิน ของกลางที่ยึดหรืออายัด นำไปขายทอดตลาดที่จัดเก็บได้ ให้หน่วยงานที่จำเก็บ นำส่ง “กองทุนเพื่อพัฒนา กัญชา กัญชง ม่าง” ทั้งนี้ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินของกองทุน เพื่อพัฒนา กัญชา กัญชง ม่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการตามกฎหมายกระทรวง โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการฯ (ร่างมาตรา 38 ถึงร่างมาตรา 43) รวมถึงการกำหนดให้มีการพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอน ใบอนุญาต หรือใบรับจัดแจ้ง แก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดมาตรการหรือเงื่อนไขสำหรับผู้ถูกสั่งให้พักใบอนุญาต หรือถูกสั่ง ให้หยุดดำเนินการตามใบอนุญาต (ร่างมาตรา 44 ถึงร่าง 51)

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการโฆษณาโดยกำหนดข้อห้ามและกรณี ที่สามารถโฆษณาหรือการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัดได้ (ร่างมาตรา 52 ถึงร่างมาตรา 54)

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดให้สิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดอายัดไว้ หากเป็นของที่เสียหายให้จัดการขายทอดตลาดและให้นำเงินที่ขายได้เข้ากองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่วง แต่หากเป็นกัญชาหรือกัญชงที่อยู่ในขณะเพาะปลูก ให้จำหน่ายโดยหักค่าดำเนินการให้กับผู้รับอนุญาต และให้เงินส่วนที่เหลือให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่วง รวมถึงกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว (ร่างมาตรา 55 ถึงมาตรา 59)

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการอุทธรณ์กรณีที่ผู้อนุญาตหรือผู้รับจดทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ใบรับจดทะเบียน หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต หรือใบรับจดทะเบียน รวมถึงการกำหนดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ (ร่างมาตรา 60 ถึงร่างมาตรา 62)

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคล ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคกัญชา ยาง หรือสารสกัด และการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด (ร่างมาตรา 63 ถึงร่างมาตรา 64) และการกำหนดมาตรการคุ้มครองในสถานที่ ยานพาหนะ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นจากการใช้กัญชา ยางและสารสกัดกัญชา (ร่างมาตรา 65 ถึงร่างมาตรา 71)

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการส่งเสริม และคุ้มครองม่วง (ร่างมาตรา 87 ถึงร่างมาตรา 90) และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตและการอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

11. ปัจจุบัน ท่านคิดว่าการควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกกัญชา กัญชง ม่วง รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่อย่างไร

12. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 56 วัน นับตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2567

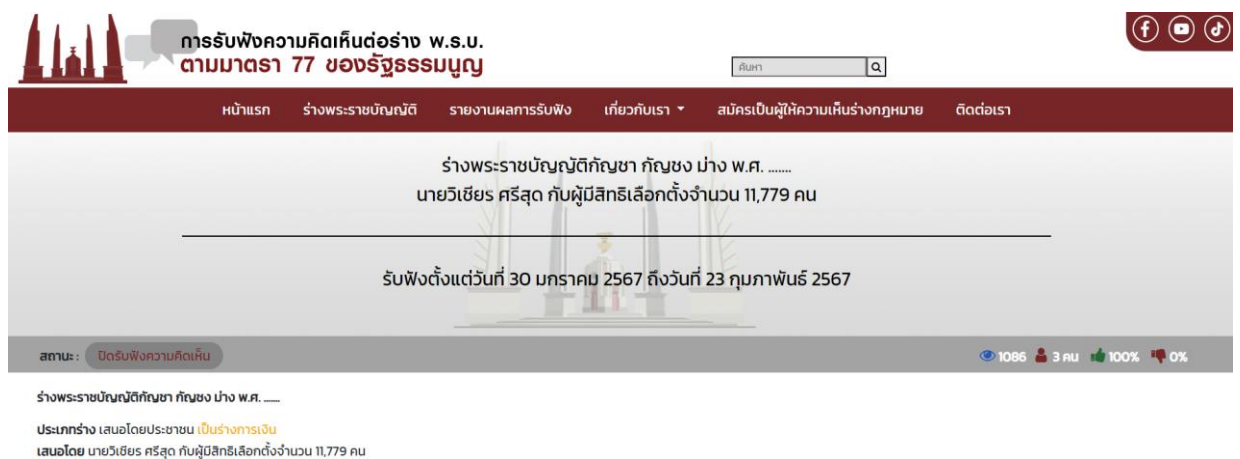
5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

(1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 30 มกราคม 2567 ถึงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2567

(1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

1. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
2. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
4. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
5. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
6. สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
7. สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์
8. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

9. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
10. สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
11. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
12. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
13. กรมสุขภาพจิต
14. กรมอนามัย
15. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
16. แพทยสภา
17. สภาแพทย์แผนไทย
18. สภาเภสัชกรรม
19. สมาคมสร้างสรรค์เกษตรกรไทย (สสท.)
20. สมาคมอุตสาหกรรมพืชกัญชงและกัญชา
21. สมาคมการค้าอุตสาหกรรมกัญชงแห่งประเทศไทย
22. สมาคมสหอุตสาหกรรมพืชกัญชงและกัญชา
23. กรมส่งเสริมการเกษตร
24. สภาเกษตรกรแห่งชาติ
25. สมาคมมั่งแห่งประเทศไทย
26. ชมรมมั่งแห่งประเทศไทย
27. สมาคมมั่งกรุงเทพและเครือข่าย

(2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

-ไม่มี-

6.สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

(1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

โดยมีผู้เข้าชมเว็บไซต์ จำนวน 922 ราย และมีผู้แสดงความคิดเห็นจำนวน 3 ราย

ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ

ชาย จำนวน 1 คน (33.33%)

หญิง จำนวน 1 คน (33.33%)

2. อายุ

41 - 50 ปี จำนวน 2 คน (66.67%)

3. ระดับการศึกษา

สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน (66.67%)

4. อาชีพ

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 คน (33.33%)

ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 1 คน (33.33%)

5. ความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินี้ในฐานะใด

ผู้ประกอบการกัญชา กัญชง จำนวน 1 คน (33.33%)

ประชาชน จำนวน 1 คน (33.33%)

(2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

จำนวน 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมสุขภาพจิต สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

(3) จากการรับฟังความคิดเห็นโดยวิธีการอื่น

-ไม่มี-

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับ การกำหนดบทนิยามในร่างพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย กัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศเกี่ยวกับกัญชา กัญชง และการกำหนดให้ กัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติด หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์สมุนไพรตามกฎหมาย ว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เครื่องสำอาง ตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดตามที่กฎหมายเพื่อการนั้น เฉพาะบัญญัติไว้ รวมถึงการนำเข้า การส่งออก การขาย การสกัด แปรรูป และการโฆษณา ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าวให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 56 มาตรา 64 มาตรา 65 และมาตรา 66 (ร่างมาตรา 4 ถึงร่างมาตรา 7)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์)	- กัญชา กัญชง ม่าง ไม่มีส่วนไหนเป็นยาเสพติด เป็นราชาสมุนไพร ยามหัตถ์จรรยของโลก และมวลมนุษยชาติ ต้องมีการให้ความรู้และควบคุมการใช้เพราะผู้ใช้ที่ไม่มีความรู้ถึงไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ใด หากต้องพึงระวังต่อสาธารณะ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศชาติ คุณูปการและสรรพคุณที่ดี ต่อสุขภาพมนุษย์ (เว็บไซต์)
- ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีการกำหนดของคำต่าง ๆ ไว้ในร่างมาตรา 4 ซึ่งมีความเหมาะสมแล้ว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	- บทนิยามไม่เห็นด้วย เนื่องจากนิยามไม่มีความชัดเจน เช่น
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	1. ตาม มาตรา 4 นิยาม “ผลิต” หมายความว่า <u>เพาะปลูก</u> ทำ ผสม ปُرุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป และให้หมายความรวมถึงการแบ่งบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย เพื่อขาย ไม่รวมถึงการแปรรูปอย่างง่าย ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 30 ที่มีระบุว่าใบอนุญาตปลูก ใบอนุญาตผลิต (สกัด) 2. คำว่า “การแปรรูปอย่างง่าย” ในบทนิยาม “ผลิต” หมายความว่าอย่างไร เสนอให้กำหนดนิยามให้ชัดเจน 3. นิยาม “ม่าง” เป็นชื่อต้นไม้ เสนอให้ระบุชื่อวิทยาศาสตร์เพื่อมีความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย 4. คำว่า “นายแพทย์ใหญ่สาธารณสุข” ไม่มีคำนี้ตามกฎหมาย เสนอให้ใช้คำว่า “นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด” 5. เสนอให้มีนิยามคำว่า “ข้อความ” ว่า คือ อะไรให้ชัดเจน เพื่อให้นิยามคำว่าโฆษณามีความชัดเจนขึ้น 6. นิยาม “การใช้ประโยชน์จากกัญชา กัญชง ในครัวเรือน” หมายความว่า “... <u>หรือให้บุคคลอื่น</u>” ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว เนื่องจากขัดกับคำว่า ในครัวเรือน

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	7. นิยาม “ประเมน” ไม่มีความชัดเจนเนื่องจากคำนิยามนี้ จะนำไปใช้ในหมวด 12 ว่าด้วยเรื่องบทลงโทษอาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนของการคิดค่าปรับเป็นจำนวนเงิน 8. มาตรา 7 ไม่มีความเชื่อมโยงกับ มาตรา 46 จึงไม่เห็นด้วยกับการที่นำมาตราดังกล่าวมากล่าวไว้ตรงท้ายมาตรา 7 (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)
- เห็นด้วย แต่มิได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	- ไม่เห็นด้วยกับหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจาก (1) อนุสัญญาเดี่ยวว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ ค.ศ. 1961 มีการควบคุมกัญชาในลักษณะยาเสพติดให้โทษ โดยกำหนดให้มีการนำกัญชาไปใช้ประโยชน์ได้เฉพาะทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์เท่านั้น (2) บทนิยามคำว่า “กัญชา” “กัญชง” หรือ “สารสกัด” อาจมีปัญหาในทางปฏิบัติว่าลักษณะใดอยู่ภายใต้บังคับตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ลักษณะใดอยู่ภายใต้บังคับตามประมวลกฎหมายยาเสพติด (3) บทนิยามคำว่า “ม่าง” อาจมีความซ้ำซ้อนกับลักษณะของพืชกัญชงที่มีการใช้ประโยชน์จากเส้นใยเช่นเดียวกัน (สำนักงาน ป.ป.ส.)

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) เพื่อให้มีความชัดเจนควรเพิ่มคำนิยามคำว่า “ใบจดแจ้ง” เพื่อให้เห็นถึงความเหมือนหรือแตกต่างจากใบอนุญาต ส่วนการกำหนดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศเกี่ยวกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เห็นว่า เป็นกระบวนการกลั่นกรอง เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการออกกฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น จึงมีความเหมาะสมแล้ว (**สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี**)

2) ร่างมาตรา 4 เห็นควรกำหนดนิยามคำว่า “การสื่อสารการตลาด” ไว้ด้วย (**สำนักงานตำรวจแห่งชาติ**)

3) ควรตัดคำว่า “และมีสาร..... (THC) ไม่เกินปริมาณตามที่คณะกรรมการนโยบาย.....กำหนด โดยออกเป็นกฎกระทรวง” ในนิยามของกัญชง ออก เนื่องจากกัญชาและม่างก็มีสาร THC เช่นกัน แม้ว่าจะระดับสารจะไม่เท่ากัน นอกจากนี้ ควรใช้ศัพท์ชื่อทางวิทยาศาสตร์กำกับด้วยจะทำให้เกิดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย เช่น Cannabis sativa L., Subsp. Indica (Lam.) สำหรับกัญชา และ Cannabis Sativa L. Subsp. Sativa สำหรับกัญชง กับ Hemp สำหรับ ม่าง และ มาตรา 4 ควรครอบคลุม “ม่าง” เพื่อการออกใบจดแจ้งการเพาะปลูกเพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน เนื่องจาก ม่าง มีสาร THC เช่นเดียวกับกัญชง แม้ว่าจะเน้นการใช้ประโยชน์จากเส้นใย ก็ตาม (อ้างถึง หมวด 13 มาตรา 88 ที่มีแต่การส่งเสริมการปลูก ม่าง แต่ไม่มีการควบคุมจำนวนพื้นที่เพาะปลูก เพื่อนำเส้นใยมาใช้ประโยชน์ที่อาจจะนำไปเชิงพาณิชย์) (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

4) มาตรา 4 เสนอให้ตัดนิยาม “การใช้ประโยชน์จากกัญชา กัญชงในครัวเรือน” เนื่องจากไม่ควรมีการปลูกใช้ในครัวเรือน เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หากใช้เกินปริมาณหรือผิดวัตถุประสงค์ และมาตรา 6 (6) เพิ่มคำว่า “และสารสกัดตามพระราชบัญญัตินี้” (กรมสุขภาพจิต)

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนสมาคมสมาคมสร้างสรรค์เกษตรกรไทย (สสทท.) ผู้แทนผู้ประกอบการกัญชา กัญชง ผู้แทนวิสาหกิจชุมชน ผู้แทนสภาเกษตรกร และผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์มัธยรวมถึงการกำหนดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ (ร่างมาตรา 9 ถึงร่างมาตรา 21)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่มีได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์) - การกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการหน้าที่และอำนาจ ตามร่างมาตรา 9 ร่างมาตรา 20 และร่างมาตรา 21 นั้น มีความเหมาะสมแล้ว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) - เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	- องค์ประกอบของคณะกรรมการควรพิจารณาองค์ประกอบให้ครอบคลุมในทุกมิติ รวมทั้งควรกำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจในเรื่องการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตก่อนที่ผู้อนุญาตจะพิจารณา มีคำสั่ง (สำนักงาน ป.ป.ส.)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) ร่างภาคประชาชนฉบับนี้ ให้เกียรติโดยการให้มีข้าราชการเป็นคณะกรรมการกับเราถึงกึ่งหนึ่ง จึงเป็นกลางและสง่างามมาก **(เว็บไซต์)**

2) มาตรา 9 “คณะกรรมการ” ขาดองค์ประกอบของผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคและด้านกฎหมาย ตัวแทนผู้ประกอบการกัญชา กัญชง ควรแก้ไขเป็นผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นิยาม “ผู้อนุญาต” อธิปไตยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อให้มีความสอดคล้องตำแหน่งเลขานุการของคณะกรรมการ และสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการออกกฎหมายเช่น มาตรา 22 ที่กำหนดให้การออกกฎหมายต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ และตัวแทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตามมาตรา 9 (21) ไม่ควรมีการออกประกาศเปิดรับสมัคร เนื่องจากคำว่าตัวแทนกระทรวงฯ ตามกฎหมายควรเป็นผู้แทนที่ได้รับมอบหมายหรือได้รับการแต่งตั้งจากปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม **(สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)**

3) การได้มาซึ่งกรรมการ ตามร่างมาตรา 9 (19) ถึง (23) ที่กำหนดให้คณะกรรมการตามมาตรา 9 (1) ถึง (18) เป็นผู้ออกประกาศรับสมัคร (ร่างมาตรา 10) อาจก่อให้เกิดความสับสนและซ้ำซ้อนในทางปฏิบัติขึ้นได้ จึงเห็นควรกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ในฐานะฝ่ายเลขานุการเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวอีกทั้ง ในหมวด 2 คณะกรรมการนโยบายกัญชา กัญชง ม่างแห่งชาติ (ร่างมาตรา 9 ถึงร่างมาตรา 21) ไม่ได้กำหนดให้อำนาจแก่บุคคลใดในการแต่งตั้งกรรมการ ตามร่างมาตรา 9 (19) ถึง (23) นอกจากนั้น การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตามร่างมาตรา 9 (19) ถึง (23) (ร่างมาตรา 16) เห็นควรเพิ่มกรณีเคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ เพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับกรรมการตามร่างมาตรา 19 (21) ซึ่งเป็นตัวแทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่เป็นข้าราชการด้วย **(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)**

4) มาตรา 12 ที่เกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา 9 (12) หรือ ตัวแทนกระทรวงอุดมฯ ควรระบุ “เกี่ยวกับพืชกัญชา กัญชง และม่าง” ด้วย ทั้งใน วงเล็บ (1) และ วงเล็บ (2) และ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการฯ ตามมาตรา 21 (4) ประกาศกำหนดสาร THC ในกัญชงนั้น ควรจะครอบคลุม กัญชา ด้วย **(สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)**

5) มาตรา 9 เสนอให้มีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) อธิบดีกรมการแพทย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นคณะกรรมการด้วย และมาตรา 21 (1) เสนอให้ตัดคำว่า “และอื่นๆ” เพื่อป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด และให้ระบุ “การใช้กัญชา กัญชง ม่างฯ และสารสกัด ” ให้ชัดเจนทุกจุดในร่างพระราชบัญญัติ และระบุให้ชัดเจนใช้เฉพาะการแพทย์ อุตุสาหกรรม พาณิชยกรรม และการเกษตรเท่านั้น หากระบุอื่นๆ จะเป็นการเปิดช่องทางการนำไปใช้ที่กว้างเกินไป ซึ่งอาจจะนำไปสู่การใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ (กรมสุขภาพจิต)

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีระบบการขออนุญาตและอนุญาต โดยกำหนดให้ผู้ประสงค์จะผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชงหรือสารสกัด ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต หรือการขออนุญาตเพาะปลูกกัญชา หรือกัญชง โดยให้แบ่งพื้นที่ตามขนาดหรือนับจำนวนต้นที่ปลูก และการนำเข้าหรือส่งออกกัญชา กัญชง หรือสารสกัด โดยจะต้องได้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราวในแต่ละครั้ง รวมถึงการกำหนดอายุของใบอนุญาต (ร่างมาตรา 22 ถึงมาตรา 30)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์) - เห็นชอบในหลักการการขออนุญาตการผลิต นำเข้า ส่งออก หรือจำหน่ายกัญชา กัญชง หรือสารสกัด ตลอดจนการพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมตามขนาดของพื้นที่ปลูกหรือนับจำนวนต้นที่ปลูก การกำหนดอายุใบอนุญาตให้มีอายุสามปีนับจากวันที่ออกใบอนุญาต การนำเข้าหรือส่งออกกัญชาหรือกัญชง หรือสารสกัด ในแต่ละครั้ง ต้องได้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราวจากผู้อนุญาตทุกครั้ง ตลอดจนนำวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการยื่นคำขอการออกใบอนุญาต การต่อ ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การออกใบอนุญาตจัดแจ้ง การต่อใบอนุญาตจัดแจ้ง การเพิกถอนใบจัดแจ้ง และการออกใบแทนใบจัดแจ้ง การสั่งการและการแจ้ง และ	- เราอ้างคงอยู่ด้วยการมีความรู้และป้องกันไม่ให้คุณภาพเสียหาย จึงจำเป็นต้องมีการขออนุญาตให้ถูกต้อง เพื่อควบคุมกระบวนการปลูก ยกกระดับมาตรฐานของผลผลิตในระดับการแพทย์ และผลิตภัณฑ์เพื่อความงามและสุขภาพสู่สากล (เว็บไซต์)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การออกใบเสร็จรับเงิน ค่าธรรมเนียม (ร่างมาตรา 22 ถึงร่างมาตรา 30) ซึ่งวิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วยโดยมีเหตุผล 3 ประการ ดังนี้ (1) เพื่อเป็นการจำกัดขอบเขตการปลูกไม้ไปในวงกว้างเกินความจำเป็น และสามารถสืบค้นย้อนหลังได้จากการขึ้นทะเบียน เนื่องจากกัญชามีสารที่ส่งผลกระทบต่อระบบประสาท (2) หากมีการบริโภคอย่างไม่เหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อระบบต่อสังคม ในแง่ผู้บริโภคไม่สามารถควบคุมสติอารมณ์และหากเกิดอาการคุ้มคลั่ง ก็ทำให้เกิดความรุนแรงในสังคม กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังปรากฏให้เห็นในสื่อต่างๆ (อ้างอิงจากการศึกษาวิจัยด้านการสำรวจความคิดเห็นสาธารณะในสื่อสังคมออนไลน์และข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับกัญชาในหนังสือพิมพ์ก่อนและหลังการออกนโยบายกัญชา) และ (3) งานวิจัยเกี่ยวกับกัญชา กัญชง ด้านภาคการเกษตร แต่ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในระยะต้นน้ำ (upstream) ที่มีประเด็นวิจัยย่อยได้แก่ การเพิ่มศักยภาพการผลิตรองลงมาเป็นงานวิจัยในระยะกลางน้ำ (mid-stream) ที่มีประเด็นวิจัยย่อย ได้แก่ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ประโยชน์ด้านสุขภาพและการแพทย์ สำหรับงานวิจัยในระยะปลายน้ำ (downstream) ที่มีประเด็นวิจัยย่อย	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ได้แก่ การควบคุมการเคลื่อนย้ายและการติดตามการใช้ ยังมีน้อยมาก และ ยังไม่พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับนโยบาย หรือการควบคุม นอกจากนี้ ยังพบว่างานวิจัยในพืช “กัญชง และ ม่าง” ยังมีน้อยมาก (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	
- เห็นด้วย แต่มีได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) เนื่องจากมาตรา 25 มีการกำหนดอายุความของใบอนุญาตเกี่ยวกับกัญชา กัญชง อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ในมาตรา 30 อีก ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... ไม่มีระบุถึงกรณีการโอนใบอนุญาต

- มาตรา 28 ซึ่งอยู่ในหมวดที่ว่าด้วยเรื่องการขออนุญาตและการอนุญาต แต่มีการกล่าวถึง 1) การออกใบอนุญาตจัดแจ้ง 2) การต่อใบอนุญาตจัดแจ้ง 3) การเพิกถอนใบจัดแจ้ง 4) การออกใบแทนใบจัดแจ้ง ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกับหมวด 3

- ในหมวด 3 ไม่มีการกล่าวถึงกรณีผู้รับอนุญาตเสียชีวิต และสามารถให้ทายาท สืบทอดสิทธิต่อไปได้

- การขออนุญาตในหมวด 3 และการจัดแจ้งในหมวด 4 มีความซ้ำซ้อนกัน เนื่องจาก มาตรา 30 มีการกำหนดให้ผู้ขออนุญาตหากประสงค์จะผลิตกัญชา กัญชง ต้องมาขออนุญาตและได้รับ ใบอนุญาตปลูกจากผู้ให้อนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการดังกล่าวข้างต้นได้ และในกรณีที่ประสงค์จะปลูก กัญชา กัญชงในครัวเรือนตามมาตรา 31 ผู้ขอจัดแจ้งต้องมาขอจัดแจ้งต่อผู้รับจัดแจ้งเพื่อรับใบจัดแจ้ง จาก ที่กล่าวมาข้างต้นหากอาศัยตามบทนิยามในมาตรา 4 คำว่า “ผลิต” จะหมายความรวมถึงการ “ปลูก” ด้วย ดังนั้นหากผู้มีใบอนุญาตปลูก ตามมาตรา 30 ซึ่งกล่าวไว้ในหมวด 3 แล้ว จะต้องมาขอจัดแจ้งเพื่อจะขอรับ ใบจัดแจ้งตามมาตรา 31 ในหมวด 4 ด้วยอีกหรือไม่

- ประเภทใบอนุญาตที่กำหนดไว้ในหมวด 3 ไม่สอดคล้องกับอัตราค่าธรรมเนียมท้าย พระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... เช่น อัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. ....กำหนดให้ อัตราค่าธรรมเนียม “ใบอนุญาตผลิต (ปลูก)” ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ซึ่งคำว่า

“ใบอนุญาตผลิต (ปลูก)” นั้น ไม่สอดคล้องกับลักษณะของประเภทใบอนุญาตตามมาตรา 30 เนื่องจากมาตรา 30 ใช้คำว่า “ใบอนุญาตปลูก” และคำที่ใช้ในร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... ไม่สอดคล้องกัน เช่น มาตรา 23 ใช้คำว่า “การขอรับใบอนุญาตเพาะปลูก” แต่มาตรา 30 ใช้คำว่า “ใบอนุญาตปลูก”

- อัตราค่าธรรมเนียมท้ายบัญชีมีการใช้คำว่า “อัตราค่าธรรมเนียมส่งออก” เช่นนั้น จะหมายความว่าเหมือนกับ “ใบอนุญาตส่งออก” ใช่หรือไม่

- ประเภทใบอนุญาต มาตรา 30 มีข้อสังเกตว่ากำหนดเฉพาะใบอนุญาตผลิต (ปลูก) และหากกรณีจะดำเนินการผลิตด้วยวิธีอื่นๆ ตามคานียามในมาตรา 4 ต้องมีการขอใบอนุญาตด้วยหรือไม่ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

2) คุณสมบัติของผู้รับอนุญาตควรกำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้ขออนุญาตได้ทราบไปในคราวเดียวกัน (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

3) มาตรา 22 (1) ไม่ควรอนุญาตปลูกในครัวเรือน เนื่องจากไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์ในการใช้กัญชาที่ไม่ได้สกัดเพื่อใช้ทางการแพทย์ และอาจเกิดโทษหากนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง และมาตรา 23 (1) ตัดออก ไม่สนับสนุนการปลูกในครัวเรือน เนื่องจากการควบคุมมาตรฐาน คุณภาพ การปนเปื้อนโลหะหนัก ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมถึงมาตรา 23 (4) (5) การปลูกเพื่อการพาณิชย์ อุตสาหกรรม ปลูกได้ตามความประสงค์ของผู้ปลูก ยกเว้นเพื่อการสันถนาการ และการท่องเที่ยว (กรมสุขภาพจิต)

4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการจัดแจ้งและการรับแจ้งการใช้ประโยชน์ จากกัญชา กัญชงในครัวเรือน (ร่างมาตรา 31 ถึงร่างมาตรา 37)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- การปลูกในครัวเรือนควรกำหนดตามแบบอย่างต่างประเทศอย่างเช่น 6 ต้น 10 ต้น และเพื่อใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านเท่านั้น เพื่อการดูแลสุขภาพของตนเอง ลดภาระค่ารักษาพยาบาลที่สวัสดิการรัฐต้องรับผิดชอบ ห้ามจำหน่าย (เว็บไซต์)	- มีข้อกังวลอยู่หรือไม่เห็นด้วย เนื่องจากเหตุปัจจัย 3 ประการ คือ (1) การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากกัญชาในครัวเรือนจะเป็นการใช้โดยสะดวกและง่ายเกินไป ซึ่งมักพบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เพื่อการแพทย์หรือการรักษา โดยพบได้จากการศึกษาวิจัยด้านพฤติกรรมของผู้ใช้กัญชาและสารเสพติด รวมทั้ง การศึกษาเรื่องการเฝ้าระวังพฤติกรรม การใช้ การเข้าถึงกัญชาและสารเสพติดชนิดอื่น และ
- เห็นชอบในหลักการการแจ้งกรณีการเพาะปลูกกัญชา กัญชง เพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือนในทาง	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
การแพทย์ในการเรียน การสอน การศึกษาวิจัย และนวัตกรรม (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี)	(2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสใช้กัญชา กัญชงได้โดยง่าย เช่น การศึกษาเรื่องการเข้าถึง ความรู้ และทัศนคติต่อกัญชาในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและเยาวชน จะเป็นปัญหาสังคมในอนาคต เช่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาความปลอดภัยในการขับขี่รถยนต์รถจักรยานยนต์ ส่งผลต่อความปลอดภัยทางถนน และขยายเป็นปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ (3) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากชุมชนยังไม่มีความพร้อมหรือไม่สามารถควบคุมการใช้ประโยชน์จากกัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อ้างอิงการศึกษาวิจัยด้านพัฒนารูปแบบชุมชนเป็นศูนย์กลางในการป้องกันการใช้กัญชาในทางที่ผิด) จะยิ่งซ้ำเติมปัญหาทางสังคมและความรุนแรงในครอบครัวได้ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) หมวด 4 ควรมีการกำหนดอายุใบรับจดแจ้งให้ชัดเจน และมาตรา 31 กับมาตรา 32 แตกต่างกันอย่างไร เพราะมีการกล่าวถึงการปลูกกัญชงในครัวเรือนเหมือนกัน และชื่อของหมวด 4 เป็นการจดแจ้งและการรับจดแจ้งการใช้ประโยชน์จากกัญชา กัญชง ในครัวเรือน ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 32 มีการกล่าวถึงการปลูกเพื่อการอุตสาหกรรม (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

2) ใบรับจดแจ้งมิได้กำหนดอายุไว้ คงมีเพียงแต่ระยะเวลาในการต่อใบรับจดแจ้ง อีกทั้งยังมีความไม่ชัดเจนว่า ผู้ที่ได้รับใบจดแจ้งต้องขอใบอนุญาต ตามร่างมาตรา 22 อีกหรือไม่ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

3) เสนอให้ตัดในภาคส่วนครัวเรือนออกทั้งหมด เนื่องจากการปลูกในครัวเรือนมีความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพ หากนำไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง (กรมสุขภาพจิต)

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีกระบวนการพิจารณาอนุญาต โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ บุคคล องค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่ประเมินตรวจสอบ และพิจารณาอนุญาต รวมถึงการกำหนดหน้าที่ของผู้อนุญาต กำหนดให้เงินค่าธรรมเนียมในอัตรา ค่าธรรมเนียมเงินเปรียบเทียบปรับ หรือเงิน ของกลางที่ยึดหรืออายัด นำไปขายทอดตลาดที่จัดเก็บได้ ให้หน่วยงานที่จำเก็บนำส่ง “กองทุนเพื่อพัฒนา กัญชา กัญชง ม่าง” ทั้งนี้ การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงินของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการตามกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการฯ (ร่างมาตรา 38 ถึงร่างมาตรา 43) รวมถึงการกำหนดให้มีการพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต หรือใบรับจดทะเบียน แก่ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนด มาตรการหรือเงื่อนไขสำหรับผู้ถูกลงโทษให้พักใบอนุญาต หรือถูกลงโทษดำเนินการตามใบอนุญาต (ร่างมาตรา 44 ถึงร่าง 51)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์)	- การกำหนดให้มีกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง ควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงการจัดตั้ง
- เห็นชอบในหลักการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา อนุญาต การกำหนดเจ้าหน้าที่ บุคคล องค์กร หรือ หน่วยงานที่มีหน้าที่ประเมิน ตรวจสอบ และพิจารณา อนุญาต หน้าที่ของผู้รับอนุญาต หน้าที่ของผู้จดทะเบียน การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับ จดทะเบียน กรณีผู้รับอนุญาต หรือผู้จดทะเบียน ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวง หรือ ประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้ผู้รับอนุญาต หรือผู้จดทะเบียนได้เข้าใจในกระบวนการดังกล่าว (สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	- การกำหนดให้ครอบคลุมถึงการจัดตั้ง หน้าที่และอำนาจ เงิน และทรัพย์สินของกองทุน ตลอดจนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (สำนักงาน ป.ป.ส.)
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) ป้องกันระงับภัย สำเร็จผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตมากระทำการเสื่อมเสียต่ออุตสาหกรรม
กัญชา กัญชง ม่วง (เว็บไซต์)

2) มาตรา 38 (2) หน่วยงานผู้รับขึ้นบัญชีผู้เชี่ยวชาญ ควรเป็นหน่วยงานเดียวกับ
หน่วยงานผู้อนุญาต มาตรา 39 ควรเพิ่มหน้าที่ผู้รับอนุญาตให้จัดทำรายงานประจำปีให้แก่ผู้อนุญาตมาตรา 40(1)
ไม่สอดคล้องกับมาตรา 32 ที่อนุญาตให้มีการปลูกเพื่อการอุตสาหกรรม หน้าที่ของผู้รับอนุญาต และ
หน้าที่ผู้รับจดทะเบียน ไม่ควรอยู่ในหมวด 5 เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาอนุญาต มาตรา 41
(2) และ (3) ที่มีการกำหนดว่า “...จะจัดเก็บได้ต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัตินี้”
แต่อัตราค่าธรรมเนียมท้าย พ.ร.บ. ไม่มีการกำหนดไว้ มาตรา 43 หลักเกณฑ์ วิธีการ ใช้จ่ายเงิน ควรผ่าน
ความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง หมวด 6 ควรเพิ่มบทบัญญัติการพักใช้ใบจดทะเบียนและมาตรา 47
กรณีสั่งให้ทำลาย" หมายถึงการทำลายใบรับจดทะเบียนหรือไม่ หรือหมายถึงสิ่งใด (สำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยา)

3) ในส่วนการนำเงินค่าธรรมเนียมในอัตราค่าธรรมเนียมเงินเปรียบเทียบปรับ หรือ
เงินของกลางที่ยึดหรืออายัด นำไปขายทอดตลาดที่จัดเก็บได้โดยกำหนดให้หน่วยงานที่จัดเก็บนำส่ง
“กองทุนเพื่อพัฒนา กัญชา กัญชง ม่วง” นั้น (ร่างมาตรา 42) ควรมีกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งกองทุน
รวมทั้งหน้าที่ อำนาจ ตลอดจนการบริหารและการดำเนินการของกองทุนไว้ในพระราชบัญญัติด้วย
(สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

4) ขอให้นิยามคำว่า “ขาย” ให้ชัดเจน หรือเสนอเปลี่ยนเป็นคำว่า “จำหน่าย”
ให้ตรงตามนิยามในมาตรา 4 และมาตรา 40 (1) เสนอเปลี่ยนคำว่า “ขาย” เป็นคำว่า “จำหน่าย”
(กรมสุขภาพจิต)

6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการโฆษณาโดยกำหนด
ข้อห้ามและกรณีที่สามารถโฆษณาหรือการสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับกัญชา กัญชง หรือสารสกัดได้
(ร่างมาตรา 52 ถึงร่างมาตรา 54)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์)	- ไม่เห็นด้วยที่จะมีการกำหนดให้มีการโฆษณาหรือ การสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับกัญชากัญชง โดยควร กำหนดให้กัญชาเป็นประเภทเดียวกับแอลกอฮอล์ โดยงดการโฆษณาและสื่อสารการตลาด (สำนักงาน ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม)
- เห็นชอบในหลักการโฆษณา โดยห้ามโฆษณา หรือทำการสื่อสารเกี่ยวกับช่อดอกหรือยาง ของกัญชาสารสกัดที่มีสารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol,THO) หรือเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการสูบกัญชา รวมถึงห้ามใช้ข้อความ ที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค และการลงโทษกรณีการฝ่าฝืน โฆษณาตามประกาศของกรรมการ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	- การโฆษณาควรกำหนดห้ามการโฆษณา เว้นแต่ ได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต (สำนักงาน ป.ป.ส.)
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) ประชาชนไทยใช้ Social Media มากเป็นลำดับต้นๆ ของโลก แต่ไม่ค่อยรัก
การเรียนรู้ หากมีการโฆษณาให้ความรู้ในวงกว้างจะทำให้ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจอันดีต่อการดูแล
สุขภาพตนเองและสังคม ลดการก้าวร้าว รุนแรง อาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (เว็บไซต์)

2) มาตรา 52 การโฆษณาควรเพิ่มการห้ามโฆษณาสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสูบ
กัญชาด้วย ชักจูงใจให้ผู้อื่นใช้กัญชาโดยตรงหรือโดยอ้อม และเพิ่ม “หรือโฆษณาอื่นใดตามที่รัฐมนตรี
ประกาศกำหนด” และ มาตรา 53 ควรเพิ่ม (4) กระทำโดยฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับ

การโฆษณาตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

3) กรณีที่มีการโฆษณาโดยฝ่าฝืนตามประกาศของคณะกรรมการตามมาตรา 52 ควรมีการกำหนดให้การออกคำสั่งทำเป็นหนังสือเพื่อให้ผู้โฆษณาได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามร่างมาตรา 54 ได้อย่างถูกต้อง (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

4) ควรมีการจัดสรรเงินจาก “กองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง” มาเยียวยา หากเกิดเหตุที่มาจากกัญชา โดยใช้หลักการเดียวกับภาษีสรรพสามิตเหล้า-บุหรี่ และ เสนอให้ปรับมาตรา 53 เป็นการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ที่มีกัญชา กัญชง ม่าง หรือสารสกัดเป็นองค์ประกอบ (content) มีฉลาก (label) ระบุว่าเนื้อหา 2 ส่วนคือ องค์ประกอบของกัญชาหรือกัญชงหรือส่วนประกอบของสารสกัดฯ และ ต้องไม่ระบุข้อความที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภคหรือใช้ข้อความที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อสังคมเป็นส่วนรวม (โดยยังอาจคงเนื้อหาของ “ข้อความที่ถือว่าไม่เป็นธรรมฯ (1) – (3) ได้) (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

5) “การโฆษณา ต้องเป็นบริษัทหรือองค์กรที่มีใบอนุญาตการโฆษณาเท่านั้น” และมีบทลงโทษในหมวด 12 บทลงโทษ และมาตรา 52 เพิ่ม กัญชา กัญชง ม่าง และสารสกัด มาตรา 53 เพิ่ม กัญชา กัญชง ม่าง และสารสกัด และมาตรา 53 (1) เพิ่ม “การใช้สัญลักษณ์หรือวลีที่สื่อถึงกัญชา กัญชง และสารสกัด” (กรมสุขภาพจิต)

7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และการกำหนดให้สิ่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดอายัดไว้ หากเป็นของที่เสี่ยงง่ายให้จัดการขายทอดตลาดและให้นำเงินที่ขายได้เข้ากองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง แต่หากเป็นกัญชาหรือกัญชงที่อยู่ในขณะเพาะปลูก ให้จำหน่ายโดยหักค่าดำเนินการให้กับผู้รับอนุญาต และให้เงินส่วนที่เหลือให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง รวมถึงกำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว (ร่างมาตรา 55 ถึงมาตรา 59)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (เว็บไซต์)	- หากแหล่งที่มาของผลผลิตนี้ไม่ได้มาจากผู้ปลูกที่ได้รับการอนุญาตในประเทศถูกต้อง เพราะเราจะปกป้องสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ปลูกถูกต้องในประเทศไทยเท่านั้น (เว็บไซต์)
- เห็นชอบในการกำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมตลอดจนการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่	

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) มาตรา 57 วรรคสอง กำหนดให้สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ ยกเป็นของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง ให้เลขาธิการสั่งคืน... ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรา 91 ซึ่งกำหนดให้สำนักงานกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

2) ร่างมาตรา 55 (1) ซึ่งกำหนดในกรณีมีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปในสถานที่เพาะปลูก สถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่ส่งออก สถานที่ขาย หรือสถานที่เก็บกัญชา กัญชง สารสกัด ในเวลาทำการของสถานที่นั้น การกำหนดในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ เนื่องจากเวลาทำการของสถานที่แต่ละแห่งอาจแตกต่างกันไป จึงอาจเป็นช่องทางในการปฏิเสธ หรือหลีกเลี่ยงการตรวจค้นได้ จึงเห็นควรแก้เป็น “ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และประมวลกฎหมายยาเสพติด สำหรับเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด ตามร่างมาตรา 56 และสิ่งที่ยึดหรืออายัดได้ตามมาตรา 55 (4) ตามร่างมาตรา 57 ซึ่งกำหนดให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง นั้น เห็นว่า ควรมีกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารและการดำเนินการของกองทุนไว้ในพระราชบัญญัตินี้ด้วย (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

3) มาตรา 55 (1) เปลี่ยน สถานที่ขาย เป็น สถานที่จำหน่าย และควรตีความ / ขยายความ / ตัดออก ประโยค “ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือให้โดยมีสิ่งตอบแทนหรือผลประโยชน์อื่นหรือไม่ก็ตาม” ให้ชัดเจน เนื่องจากอาจมีผลต่อการตีความหมายและผลประโยชน์ทับซ้อน (กรมสุขภาพจิต)

8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการอุทธรณ์กรณีที่ผู้อนุญาต หรือผู้รับจดทะเบียนไม่ออกใบอนุญาต ใบรับจดทะเบียน หรือไม่อนุญาตให้ต่อใบอนุญาต หรือใบรับจดทะเบียน รวมถึงการกำหนดกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์ (ร่างมาตรา 60 ถึงร่างมาตรา 62)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ลดการประพจน์มิชอบของเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาต (เว็บไซต์)	
- เห็นชอบในหลักการซึ่งให้สิทธิแก่ผู้ขอผู้จดทะเบียนผู้ขอต่อใบอนุญาต ผู้ขอต่ออายุใบรับจดทะเบียน ผู้รับอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับจดทะเบียน ในการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งสอดคล้องตามพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี)	
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กรณีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราว ทุกครั้งที่นำเข้าหรือส่งออก ตามร่างมาตรา 24 หากผู้รับอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกไม่ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกเฉพาะคราว จะสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ได้หรือไม่ เนื่องจากมิได้มีการกำหนดไว้ (สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี)

9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีมาตรการคุ้มครองบุคคล ซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคัญชา ยาง หรือสารสกัด และการป้องกันการใช้ในทางที่ผิด (ร่างมาตรา 63 ถึงร่างมาตรา 64) และการกำหนดมาตรการคุ้มครองในสถานที่ ยานพาหนะ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นจากการใช้กัญชา ยางและสารสกัดกัญชา (ร่างมาตรา 65 ถึงร่างมาตรา 71)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ควรมีการควบคุมที่เป็นประโยชน์ (เว็บไซต์)	- หมวด 11 มาตรา 67 เนื่องจากไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ พ.ร.บ. ที่ต้องการส่งเสริมให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางการแพทย์ และมีบทบัญญัติยกเว้นอยู่แล้วตามมาตรา 70 (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) (1) การบริโภคหรือสูบ ควรกำหนดห้ามการบริโภคหรือสูบกัญชา เว้นแต่การบริโภคเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งแพทย์ หรือศึกษา วิจัย และวิทยาศาสตร์ เพื่อป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ผิด (2) ควรกำหนดมาตรการควบคุมการเพาะปลูกกัญชา เพื่อป้องกันการเข้าถึงหรือการนำกัญชาไปใช้ในทางที่ผิดของเด็กและเยาวชน (สำนักงาน ป.ป.ส.)
- เห็นชอบในหลักการกำหนดมาตรการคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่มีความเปราะบางในการเข้าถึงกัญชา ยาง หรือสารสกัด ซึ่งอาจได้รับอันตรายได้ง่ายจากการบริโภคสิ่งดังกล่าว รวมถึงการควบคุมช่องทางในการขายช่อดอก ยาง หรือสารสกัด ตลอดจนสถานที่ในการบริโภค หรือสูบกัญชา และการกำหนดห้ามขับชียานพาหนะในขณะที่มีกัญชา กัญชง สารสกัด หรืออาหารที่มีกัญชา กัญชง หรือสารสกัด เป็นวัตถุติดหรือส่วนประกอบ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)	
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	
- เห็นด้วยที่จะให้มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองบุคคล ซึ่งอาจได้รับอันตราย และมาตรการคุ้มครองในสถานที่ ยานพาหนะ ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากบุคคลที่บริโภคกัญชาในทางที่ผิด ควรได้รับความคุ้มครอง และได้รับการเยียวยา (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) มาตรา 66 ควรตัดข้อความใน (2) “เว้นแต่บริเวณที่จัดไว้สำหรับผู้ป่วยหรือที่พักส่วนบุคคล...” และตัดข้อความใน (5) “เว้นแต่ เพื่อการเรียนรู้ การสอน หรือการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาที่มีการสอนในเรื่องกัญชา กัญชง หรือสารสกัด” เนื่องจาก มาตรา 70 (2) มีข้อยกเว้นไว้อยู่แล้ว และควรเพิ่ม (4) สถานที่ขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่า เหตุใดการขนย้ายโดยไม่ใช้ยานพาหนะจึงไม่จำเป็นต้องแจ้งต่อผู้อนุญาต (**สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา**)

2) ร่างมาตรา 70 เป็นการกำหนดข้อยกเว้นของการจำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน แก่กลุ่มบุคคล ตามร่างมาตรา 63 และสถานที่สาธารณะที่ห้ามสูบกัญชา ยาง หรือสารสกัดจากกัญชา ตามร่างมาตรา 66 หากเป็นการกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาโรค หรือศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยให้สามารถทำได้ โดยเห็นว่าควรเพิ่มข้อยกเว้นตามร่างมาตรา 68 ในเรื่องชักนำ เข้าไปในร่างมาตรา 70 ด้วย ซึ่งหากเป็นการจงใจ ชักนำ เพื่อการรักษาโรคให้สามารถทำได้ (**สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี**)

3) แม้ว่าขณะนี้จะมีการศึกษาวิจัยทางด้านสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม และ การใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ที่มาจากกัญชา-กัญชง และสารสกัดจากกัญชา-กัญชง จำนวนมาก (อย่างน้อย 80 ชิ้น) แต่หากไม่มีการควบคุมการใช้ประโยชน์อย่างรัดกุมแก่ประชาชนทั่วไป อาจมีความเสี่ยงที่จะส่งผลเสียต่อสังคมได้หากมีการใช้ประโยชน์จากกัญชา-กัญชง อย่างไม่ถูกต้องหรือรู้ไม่เท่ากัน และ (ค) ควรเพิ่ม “กัญชง” เข้าไปในหมวด 10 และ หมวด 11 ด้วย เช่น มาตรา 67 มาตรา 68 (มิเช่นนั้นจะขัดแย้งกับ มาตรา 69) (**สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**)

4) มาตรา 63 เสนอให้ตัดคำว่า “เพื่อนำไปบริโภค” และเติม “แก่บุคคลดังต่อไปนี้” มาตรา 64 เปลี่ยนคำว่า ขาย เป็น จำหน่าย และเพิ่มคำว่า “กัญชา” ในประโยคแรก “ห้ามผู้ใดจำหน่ายช่อดอก ยาง กัญชา กัญชงหรือสารสกัด...” มาตรา 64 (1) - (5) และ (7) เสนอให้เปลี่ยนคำว่า “ขาย” เป็น “จำหน่าย” มาตรา 66 เพิ่ม (9) สถานบันเทิง มาตรา 66 และ 67 แก้ไขคำว่า สูบ เป็น บริโภคหรือใช้กัญชา ยาง หรือสารสกัด มาตรา 67 เพิ่ม “โดยที่มีระยะห่างจากสถานที่สาธารณะหรือบริเวณที่ระบุตามมาตรา 66 (1)-(9) อย่างน้อย 10 กิโลเมตร” มาตรา 68-69 เพิ่ม กัญชา กัญชง สารสกัด” และเพิ่มบทลงโทษของมาตรา 69 (**กรมสุขภาพจิต**)

10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้มีการส่งเสริม และคุ้มครองม่าง (ร่างมาตรา 87 ถึงร่างมาตรา 90) และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตและการอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- พวกเราพร้อมที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรมสมเหตุสมผล เพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศชาติ (เว็บไซต์)	
- เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ)	
- เห็นด้วย แต่ไม่ได้แสดงเหตุผลแต่อย่างใด (กรมสุขภาพจิต)	

ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1) มาตรา 90 ควรระบุให้ชัดเจนว่าจะให้นำมาตราใดหรือหมวดใดมาบังคับใช้ โดยอนุโลม (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

2) ม่างเป็นพืชที่มีลักษณะคล้ายพืชกัญชงในกลุ่ม Hemp ซึ่งสายพันธุ์ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมและคุ้มครองเป็นสายพันธุ์ม่างโคน ต้นแดง (ม่างลำเตอ) และม่างโคนต้นขาว (ม่างเดลิอเตอ) ที่เป็นสายพันธุ์ท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมาแต่ดั้งเดิม ปลูกเพื่อเอาใบผลิต เป็นด้ายใช้ทำเสื้อผ้าและใช้ประโยชน์ในวิถีชีวิตตามประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาพันธุ์ม้ง การครอบครองเมล็ดพันธุ์เพื่อเก็บรักษา ขยายพันธุ์ หรือพัฒนาสายพันธุ์ ควรได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองประกอบอื่นของม่าง ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสารสกัด THC หรือสารสกัดอื่น เช่นเดียวกับกัญชง การคิดค่าธรรมเนียมในการออกใบอนุญาตและการอนุญาตตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในอัตราเดียวกับกัญชา กัญชง เหมาะสมแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันการนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

3) มาตรา 88 ที่มีการส่งเสริมการปลูกม่าง เพื่อใช้ประโยชน์จากเส้นใย แต่ยังไม่มีการควบคุมปริมาณการเพาะปลูกเพื่อใช้ประโยชน์จากเส้นใย ซึ่งม่างสามารถนำไปสกัดเพื่อผลิตสาร THC เพื่อใช้ประโยชน์เช่นเดียวกับสาร THC ที่มาจากกัญชาและกัญชง ได้เช่นกัน (อ้างถึง มาตรา 4 เรื่องการออกใบอนุญาตเพาะปลูก/ใบจดแจ้งเพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ซึ่งไม่ครอบคลุม ม่าง) (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

11. ปัจจุบัน ท่านคิดว่าการควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกกัญชา กัญชง มุ่งรวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ มีปัญหาหรือไม่อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้หรือไม่อย่างไร

1) มีปัญหามากในปัจจุบันเพราะไม่มีบทควบคุม จึงจำเป็นต้องมีร่างนี้บังคับใช้ให้ชัดเจน ถูกต้อง (เว็บไซต์)

2) ร่างพระราชบัญญัตินี้อาจจะไม่สามารถควบคุมการใช้กัญชาเพื่อการสันตินาการในห้องพักตามคอนโดมิเนียม ซึ่งอาจทำให้มีกลิ่นลอยไปห้องข้างเคียง และเกิดผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็กเล็กได้ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

3) ตั้งแต่มีการนำกัญชาและกัญชงออกจากสารบบยาเสพติด เป็นผลให้มีการใช้กัญชาและกัญชงอย่างแพร่หลาย โดยขาดหลักเกณฑ์หรือกฎหมายในการควบคุมการใช้ ก่อให้เกิดผลกระทบที่อาจเป็นอันตรายต่อสังคม การมีร่างพระราชบัญญัติกัญชา พ.ศ. .... จะเป็นการควบคุมการใช้กัญชา กัญชง และสารสกัด ประกอบกับมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนนำกัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านการแพทย์ การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม รวมตลอดถึงการส่งเสริมพืชท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะคล้ายกับกัญชา กัญชง คือ พืชม่าง ให้คงอยู่กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นตลอดไป (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

4) การจัดระเบียบการปลูกกัญชา กัญชง รวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ พบว่ายังมีปัญหา เนื่องจากประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้มากนักเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์กัญชา กัญชงในทางที่ถูกต้อง รวมทั้งขาดความรู้และข้อมูลทั้งเชิงบวกและลบ นอกจากนี้ ภาครัฐควรให้ความรู้ในระดับพื้นที่ชุมชน รวมถึงการอาศัยเครือข่าย อสม. หรือผู้นำชุมชน จะทำให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้มากขึ้น และควรกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและเข้มข้น เพื่อลดปัญหาให้แก่อสังคมในระยะยาว (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

5) มีปัญหา เนื่องจากการนำไปใช้ประโยชน์ที่ผ่านมา เกิดปัญหาด้านการกำกับควบคุม เช่น การปลูกยังไม่มีระบบตรวจสอบ โดยเฉพาะการจัดระเบียบการใช้ช่อดอกซึ่งห้ามใช้ และการจำหน่ายที่มีลักษณะที่หลากหลายไม่มีระบบ ระเบียบ การคุ้มครองผู้เปราะบาง การควบคุมในกลุ่มเสี่ยงที่มีความเสี่ยงในการใช้และส่งผลต่อสุขภาพ และการเชื่อมโยงไปสู่ระบบการรักษายังไม่ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีปัญหาการควบคุมและการติดตาม การนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของบทลงโทษ ที่ยังไม่เป็นรูปธรรม สภาพการบังคับทางกฎหมายที่ไม่ชัดเจน บทลงโทษยังไม่เข้มแข็ง กฎหมายยังไม่เชื่อมโยงชัดเจน การทำร่าง พ.ร.บ. จะช่วยแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ร่างจะต้องมีบทลงโทษที่เข้มงวดชัดเจนและการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่าง พ.ร.บ. รวมถึงการปลูก- การอนุญาต

ให้ปลูกใช้ในครัวเรือนอาจมีโทษมากกว่าประโยชน์ เนื่องจากสาร THC ในช่อดอกสด หากนำไปใช้ผิดก็เกิดอันตรายได้ อีกทั้งปัจจุบันยังไม่มีข้อบ่งชี้ทางการแพทย์สำหรับต้นและส่วนประกอบของกัญชาสด และการควบคุมการปลูกในครัวเรือนไม่สามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ หากให้มีการอนุญาตปลูกในครัวเรือน ต้องระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับผู้ที่มีสิทธิในการปลูกที่เหมาะสม การควบคุมการปลูกระหว่างการได้รับใบอนุญาต การลงโทษเมื่อพบการปลูกที่ไม่เป็นตามการอนุญาต และการนำไปใช้ - การแปรรูป การควบคุมปริมาณการใช้ การบริโภคอย่างปลอดภัยปริมาณการบริโภคต่อวันอันตรายที่เกิดเมื่อใช้เกินระดับปลอดภัย การควบคุมสถานที่ (กรมสุขภาพจิต)

12. ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

1) ใช้ถ้อยคำไม่สอดคล้องกันในแต่ละที่ของ พ.ร.บ. เช่น มาตรา 23 ใช้คำว่า “การขอรับใบอนุญาตเพาะปลูก” แต่ มาตรา 30 ใช้คำว่า “ใบอนุญาตปลูก” ชื่อกรรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกสะกดผิด ควรมีการกำหนดบทลงโทษกรณีไม่ขอใบรับจดทะเบียน การกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรองในรูปแบบกฎกระทรวง อาจจะทำให้การออกกฎหมายล่าช้ากว่าการออกในรูปแบบประกาศกระทรวง นอกจากนี้ หมวด 12 ว่าด้วยบทลงโทษ มาตรา 77 และ มาตรา 79 มีการบัญญัติไว้ซึ่งเหตุที่บุคคลต้องรับโทษจากการฝ่าฝืนมาตรา 63 แห่งร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... ไว้ซ้ำซ้อนกัน โดยที่มาตรา 77 วางหลักว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 63 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท แต่มาตรา 79 วางหลักว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 63 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งบทบัญญัติทั้งสองมาตรามีการกำหนดบทลงโทษที่แตกต่างกัน ทำให้ยากแก่การตีความ และการนำบทบัญญัติมาตราดังกล่าวไปบังคับใช้ และการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตผลิต (ปลูก) ท้ายร่างพระราชบัญญัติ ระหว่าง “ปลูกเพื่อการพาณิชย์” กับ “ปลูกเพื่อการอุตสาหกรรม” ไม่สอดคล้องกัน (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)

2) ร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง ม่าง พ.ศ. .... บางมาตรามีถ้อยคำขาดหายไปเป็นผลให้ความหมายไม่สมบูรณ์ หรือบางมาตรามีข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน เช่น ตามร่างมาตรา 57 วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “สิ่งที่ยึดหรืออายัดไว้ตามมาตรา 55 (4) ให้ตกเป็นของกองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง” ซึ่งควรเพิ่มคำว่า “ดังต่อไปนี้” ไว้หลังมาตรา 55 (4) หรือร่างมาตรา 63 ซึ่งกำหนด “ห้ามผู้อนุญาตหรือบุคคลทั่วไปจำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน เพื่อการนำไปบริโภค ดังต่อไปนี้” เนื่องจากร่างมาตรา 4 ได้ให้คำนิยามคำว่า “จำหน่าย” ไว้อยู่แล้ว ซึ่งครอบคลุมถึงจ่าย แจก แลกเปลี่ยน จึงอาจใช้คำว่า “จำหน่าย” อย่างเดียว และควรเพิ่มคำว่า “แก่บุคคล” ไว้หลังคำว่า “เพื่อการนำไปบริโภค” โดยจะทำให้ร่างบทบัญญัติมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี)

3) โดยทั่วไป ยังขาดคำว่า “ม่าง” ในหลายแห่ง เช่น ..... และ (ข) มีการพิมพ์ผิดในหลายแห่ง เช่น ไม่ควรปรากฏคำว่า “แห่งชาติ” ในมาตรา 5 วรรคสอง และ “กองทุนกัญชา กัญชง ม่าง” ในมาตรา 57 วรรคสอง (ควรเป็น กองทุนเพื่อพัฒนากัญชา กัญชง ม่าง”) (**สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**)

4) ควรเพิ่มประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุน เผยแพร่สร้างความรอบรู้ของประชาชนในการนำกัญชา กัญชง ม่าง และสารสกัดไปใช้ และเพิ่มเติม หมวด 7 มาตรา 53 ห้ามจำหน่ายกัญชา กัญชง ม่าง และสารสกัด เพื่อการสันตนาการ (ตามหนังสือกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กองกฎหมาย ที่ สธ 0512/ว 151 ลงวันที่ 9 ม.ค.67 เรื่อง ขอให้กรมสุขภาพจิตให้ความเห็นและข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติกัญชา กัญชง พ.ศ....) รวมถึง มาตรา 8 (2) การใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ อุตสาหกรรม ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสันตนาการ และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ปรับให้ครอบคลุม “กัญชา กัญชง ม่าง และสารสกัด” ทั้งร่างพระราชบัญญัติ ควรอนุญาตให้ใช้เฉพาะสารสกัดเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์ โดยบุคลากรทางการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น (**กรมสุขภาพจิต**)

5) ควรพิจารณาการดำเนินการมาตรการอื่นๆ ด้วย เช่น การริบทรัพย์ การส่งผู้ร้ายข้ามแดน การช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งกันและกัน การโอนการดำเนินคดี ความร่วมมือและช่วยเหลือระหว่างประเทศสำหรับรัฐผ่านแดน การควบคุมการขนส่งทางไปรษณีย์ เป็นต้น (**สำนักงาน ป.ป.ส.**)

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

1. ความเป็นมาสภาพปัญหาความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย

พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 บัญญัติให้กัญชา กัญชง ไม่เป็นยาเสพติดให้โทษอีกต่อไป แต่ยังคงพระราชบัญญัติว่าด้วยกัญชา กัญชงเพื่อควบคุม จัดระบบ ระเบียบการปลูกการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเป็นการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันการใช้กัญชา กัญชงและสารสกัดไปใช้ในทางที่ผิด จึงมีการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เพื่อกำหนดให้มีมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ให้นำกัญชา กัญชง และสารสกัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านการแพทย์ การพาณิชย์ อุตสาหกรรม แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เภสัชกรรม การนวดไทย การผดุงครรภ์ สัตวแพทย์ การเลี้ยงสัตว์ หมอพื้นบ้าน การท่องเที่ยว สถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และการใช้ประโยชน์ในครัวเรือน วิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรม แปรรูป ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ บูรณาการร่วมกับแพทย์แผนปัจจุบัน ทั้งส่งเสริม สนับสนุน ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สกัด จำหน่าย แปรรูป และกำหนดให้มีมาตรการทางกฎหมาย ควบคุมการนำ กัญชา กัญชง และสารสกัด ไปใช้ในทางที่ผิด โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ทั้งควบคุม ดูแล ค้ำครองสถานที่ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น วัดและสถานปฏิบัติพิธีทาง ศาสนา หอพัก สถานศึกษา มหาวิทยาลัย สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก ในขณะเดียวกัน ก็ปรากฏว่าที่ผ่านมาการนับรวมเอาพืชท้องถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่มีลักษณะคล้ายกันกับกัญชา กัญชง คือ พืชม่าง รวมเข้าด้วยกันโดยไม่ได้คำนึงถึงวัตถุประสงค์การใช้ ประโยชน์และความเป็นมา ตลอดจนความผูกพันของพืชม่างกับระบบวิถีชีวิตตามประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ เป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เมื่อมีการปลดล็อกกัญชา กัญชง และเพื่อเป็นการส่งเสริม และค้ำครองพืชท้องถิ่นอื่นที่เคยถูกนับรวมเป็นกัญชา กัญชง ซึ่งเป็นการปลูกเพื่อเอาเส้นใยมาทำ เป็นเส้นด้ายผลิตเสื้อผ้า และใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพเท่านั้น แต่มิได้ถูกใช้ในการเอาสารสกัดแต่อย่างใด ให้คงมีอยู่คู่กับวิถีชีวิตของท้องถิ่นตลอดไป ดังนั้น การตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เมื่อมีผลบังคับใช้นำไปสู่ ภาคปฏิบัติ หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน ค้ำครอง สร้างองค์ความรู้ ฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างเศรษฐกิจ การเกษตรในวงกว้าง สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศน์มีความยั่งยืนแบบครบวงจร สร้างฐานรายได้ให้ เกษตรกรอยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข สร้างความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งเป็นการสร้าง มูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย

☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

“มาตรา 43 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) อนุรักษ์ ป่าไม้ หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม และจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ

(2) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

...”

มาตรา 55 รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง เสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค และส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บริการสาธารณสุขตามวรรคหนึ่ง ต้องครอบคลุมการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุม และป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพด้วย

รัฐต้องพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 57 รัฐต้อง

(1) อนุรักษ์ ป่าไม้ และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

(2) อนุรักษ์ คุ่มครอง บำรุงรักษา ป่าไม้ บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 69 รัฐพึงจัดให้มีและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ การพัฒนา และนวัตกรรม เพื่อความเข้มแข็งของสังคมและเสริมสร้างความสามารถของคนในชาติ

มาตรา 70 รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูกรบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ประชาชนและสังคมมีกฎหมายเพื่อควบคุมป้องกันการใช้กัญชา กัญชง ม่าง รวมทั้งมีมาตรการกำกับดูแลการผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย หรือมีไว้ในครอบครอง การสกัด แปรรูป และโฆษณา กัญชา กัญชง ม่าง และมีการส่งเสริม สนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนา สร้างนวัตกรรม แปรรูปผลิตภัณฑ์ ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชนในสังคม

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

-ไม่มี-

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

มีการสร้างรายได้ สร้างเศรษฐกิจการเกษตรในวงกว้าง สร้างฐานรายได้ให้เกษตรกร อยู่ดี กินดี สังคมสงบสุข ทั้งเป็นการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจระดับชาติให้สูงขึ้น

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สร้างความสมดุลทางระบบนิเวศมีความยั่งยืนแบบครบวงจร และเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่่างไรก็ดี หากมีการบริโภคอย่างไม่เหมาะสม จะส่งผลกระทบต่อสังคม ในแง่ผู้บริโภคไม่สามารถควบคุมสติอารมณ์และหากเกิดอาการคุ้มคลั่ง ก็ทำให้เกิดความรุนแรงในสังคม กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังปรากฏให้เห็นในสื่อต่างๆ นอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้ประชาชน มีโอกาสใช้กัญชากัญชงได้โดยง่าย เช่น การศึกษาเรื่องการเข้าถึง ความรู้และทัศนคติต่อกัญชาในนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาและเยาวชน จะเป็นปัญหาสังคมในอนาคต เช่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาความปลอดภัยในการขับขีรถยนต์จักรยานยนต์ ส่งผลต่อความปลอดภัยทางถนน และขยายเป็นปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

5.3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

การปลูกใช้ในครัวเรือน เพราะอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ หากใช้เกินปริมาณหรือผิดวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ หากไม่มีการควบคุมมีการใช้กัญชาเพื่อการสันทนนาการในห้องพักตามคอนโดมิเนียม ซึ่งอาจทำให้ มีกลิ่นลอยไปห้องข้างเคียง และเกิดผลกระทบต่อประชาชนกลุ่มเปราะบาง เช่น เด็กเล็กได้

5.4 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

-ไม่มี-

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบ
คณะกรรมการ

☐ มี ☒ ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบ
อนุมัติ อนุญาต

☐ มี ☒ ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจ
แก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

☐ มี ☒ ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออก
กฎหมายลำดับรอง

☐ มี ☒ ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

☐ มี ☒ ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ
ซ้ำซ้อน หรือขัดกัน

☐ มี ☒ ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

☐ มี ☒ ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☒ มี ☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้รัฐได้ทราบข้อมูลและสามารถติดตามได้อย่างใกล้ชิด เป็นกรณีที่รัฐต้องการทราบข้อมูลเชิงสถิติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐ และการกำกับดูแล การทำกิจกรรม หรือการประกอบธุรกิจ โดยกำหนดให้จัดแจ้งข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดบางประการต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบก่อนดำเนินการ โดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบมีหน้าที่เพียงยืนยันความครบถ้วนของรายการเท่านั้น นอกจากนี้ เพื่อตรวจสอบและติดตามสำหรับกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสาธารณะในระดับที่มีได้รุนแรงมากนัก แต่รัฐจำเป็นต้องเข้ามา

กำกับดูแล เพื่อรับรองคุณสมบัติหรือคุณวุฒิของผู้ประกอบการ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการให้บริการของประชาชนหรือเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการส่งเสริมหรือสนับสนุนจากภาครัฐ โดยในการรับจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนอาจกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามได้ ทั้งนี้ หากผู้ขอมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนด หน่วยงานของรัฐไม่อาจปฏิเสธการรับจดทะเบียนหรือขึ้นทะเบียนบุคคลนั้นได้ และเพื่อให้เป็นมาตรการในการควบคุมและกำกับดูแลการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนที่มีความเข้มงวดสูง หรือมีความจำเป็นต้องกำหนดจำนวนหรือปริมาณ เพราะมีลักษณะที่กระทบต่อชีวิต สิทธิ เสรีภาพ สังคม หรือประโยชน์ สาธารณะอย่างร้ายแรง

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☒ มี

☐ ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อกำหนดนโยบาย หรือกำกับ หรือกำหนดหลักเกณฑ์ หรือเพื่อการอื่นที่จำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย โดยกรรมการโดยตำแหน่งเป็นการกำหนดเฉพาะตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมการโดยตรง และเป็นกรณีที่ต้องมีกรรมการเฉพาะด้านที่จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมการนั้นโดยตรง

9. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี

☒ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปรกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

เป็นการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรงนั้นเป็นการกระทำที่กระทบต่อส่วนรวมในวงกว้าง และเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อบังคับใช้กฎหมายอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายได้

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมายทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2567

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร